

tigt, om det var muligt at bringe disse 30 Millioner til direkte Benyttelse for den borgerlige Be-
drift. Jeg veed vel, at der er Banfælighebeder til
Stede i saa Henseende, jeg vil indrømme, at de
Dispositioner, der ere gjorte med de indkomne
Beløb i en længere Narvælle, forhindre Finan-
sministeren i uden store Tab for Statskassen eller
uden en uforholdsmæssig stor Rente for Laantage-
ren at gjøre saadanne Beløb realisable til saadant
Brug. Jeg har hørt Finansministeren sige, at
naar der ikke skal træffes ganske særlige For-
anstaltninger, vil han nu til dette Diemed ikke kunne
raade over mere end 5 Millioner Kr. — jeg veed
ikke, om han netop har brugt disse Ord, men
jeg har hørt, at han skal have fremsat det saale-
des, og jeg antager, at det saa nogenlunde kan
være rigtigt. Jeg kan forstaa, at Prisen paa
Pengemarkedet i Udlandet ikke er heldig for
Affæjningen af Effekter, som høre Udlan-
det til, og selvfølgelig vilde det kun lidet
nytte Pengemarkedet her, om man forcerede
Salget af indenlandske Effekter. Der er natur-
ligvis Hindringer til Stede for Gjennemførelsen
af en saadan Lånke som den, jeg her nævnte med
30 Mill. Kr. til kontant Udlaan mod Sikkerhed
til forskellige Erhvervsagene og deres Besiddere.
Smidlertid kunde man vel tænke sig en anden
Bei — jeg fremsætter det kun til Overveielse,
idet jeg er overbevist om, at navnlig Landbruget,
selv om vi faae en god Høst, haad Tingen borger
os for, i lang Tid vil føle et stort Tryk af de
sidste 2 Aars slette Høst og i lang Tid vil be-
høve Hjælp. Derfor kunde der vel være Grund
til at tage en anden Foranstaltning under Over-
veielse, den nemlig, at Regjeringen bemyndiges til
at udstede Kreditbeviser for et vist Beløb, for saa
vidt den mangler Kontanter. Det er jo ikke Li-
der til Salg af Papirer, men efter den Erfaring,
vi have fra 1870 om Kreditbeviser, er det tem-
melig klart, at det er et Papir, som stærkt vil
blive søgt, og som vil drage Kapitaler, som nu
skule sig, frem af deres Kroege til Anvendelse.
Naar nu altsaa Finansministeren var rede til at
samle en kontant Kapital af 5 Mill. Kr. — det
vilde altid hjælpe noget —, kunde man jo saa
tillige bemyndige Finansministeren til at udstede
5 pCts rentebærende Kreditbeviser til et Beløb
af 25 Mill. Kr.; men jeg vil ærlig sige, at jeg
synes, at man kunde gaa høiere op. Jeg beklæ-
ger, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de
Valgkreds (Scharling) i dette Dieblif er fraværende
med sit Dre, ellers kunde han sige mig, om jeg
tager feil, naar jeg siger, at man har opgjort
sidste Aars Høst til 30 a 40 Mill. Kr. under
en Middelhøst. Hvis dette er rigtigt, og noget
Tilsvarende er vist Tilfældet i Aar, saa have vi
allerede 60 a 70 Mill. Kroners Tab paa disse
Omraader, ikke at tale om de overordentlig store Tab,
som ere fremsaaede af, at mangfoldige industrielle
Foretagender, Søfart, Handel o. s. v. langt fra

have indbragt et saadant Udbytte til Borgerne
som tidligere. Derfor synes jeg, at man kunde
gaa høiere; men jeg vil sige, at 5 Mill. kontant
og 25 Mill. rentebærende Kreditbeviser, som Fi-
nansministeren gennem sin Laanebestyrelse bemyn-
diges til at udlaane mod betryggende Sikkerhed,
vilde, synes mig, bevirke, at Staten ligesom søgte
at gjøre en Del af det godt igjen, som den har
forbrudt; thi efter min Formening har Staten
forbrudt sig ligeoverfor Borgerne ved at samle
betydeligere Skatter, end den aarlige Forvaltning
behøver. Det er sandsynligt, at denne Lånke ikke
kan vinde fornøden Gjenklang her i Rtinget, og
den vil vel heller ikke paa et saa sent Stadium
af Lovens Behandling blive modtaget af den
ærede Finansminister, hvis Fraværelse, der jo er
nødvendig, jeg meget beklager. Jeg tror imidler-
tid, at, først naar det gik langt op over den Sum,
som er nævnt i Endringsforslaget Nr. 1, vilde
vi faae Noget, der var nogenlunde klæffeligt.
Jeg indrømmer fuldstændig, at det er et vigtigt
Diemed at komme Sparekasserne til Hjælp, selv
om en Del af Sparekasserne ved mindre heldige
Dispositioner nogenlunde selv ere Skyld i For-
legenheden — det er ikke det Afgjørende; thi de
enkelte Borgere ere alligevel i Forlegenhed. Jeg
har vel hørt sige, at man med Held benytter
Overfludet fra Kommunitetet, Stolefondene og
deslige til at hjælpe paa de Interessenter i Spare-
kasserne, som ville laane, men selv med den vel-
villigste Assistance af Kultusministeren i denne
Retning kan det ikke forslaa. Det er Finan-
sministeren, som vi i den Henseende maa holde os
til, da han har en større Kasse til raade over.
Naar saaledes den enkelte Mand hjælpes ved et
saadant Laan, om han end maatte ikke direkte
trænger dertil, idet han nok selv vilde kunne
skaffe sig Penge, saa komme vi derved ofte
til at hjælpe paa anden, tredie eller fjerde Haand,
idet vi nemlig derved forbynde en fortsat Række
af Opsigelses, som vilde kunne volde mangfoldige
Bryderier. Naar saaledes enhver enkelt Laantiager
i Sparekasserne faar Tid til at betænke sig, saa
komme vi derved til at hjælpe paa anden, tredie
eller fjerde Haand, eller maatte endnu flere, som
han ellers maatte tye til for selv at blive hjulpen,
idet han maatte indkræve sit Tilgodehavende eller
paa anden Maade komme Bedkommende til Livs
for at blive hjulpen. Jeg indrømmer altsaa, at
dette er et meget rigtigt Diemed; men det er for
snevert. Jeg staa her med Reglerne for Udlaan
fra den Laanekasse, der blev oprettet i 1857, og
jeg vil med den ærede Formands Tilladelse oplæse
et Par Sætninger af disse Regler, som findes
Spalte 1243 i Departementstidenden for 1857.
Det hedder der i en Skrivelse fra Ministeren til
Laanebestyrelsens 5 Medlemmer: „Særligt vil det
være Bestyrelsens Opgave at virke med de til dens
Raadighed stillede Midler, dels ved at gjøre
Udlaan mod haandsaaet Pant, dels ved at komme